

1. K
2. K
3. K
4. K
5. K
6. K
7. K
8. K
9. K
10. K
11. K
12. K
13. K
14. K
15. K
16. K
17. K
18. K
19. K

1. Kirschbaum: De hernia ventrali 1749.
2. Klaubold: De visus duplicitate 1746.
3. Klein: De miasarum viscerum ab im. spiritu animi quantitate 1787.
4. Klare: De plethora ete 1724.
5. Klug: De nervorum usu ac differentia 1740.
6. Knauth: De gestu medicorum variis argumentis 1742.
7. Kinell: De asthmate 1784.
8. Knolle: De luxationibus 1728.
9. Kobelt: Therapias septilividis 1788.
10. Koch: De fractibus vasorum in infino ventre 1782.
11. Koch: De convolutionibus fav. deviss. distors 1770.
12. Koenig: De varo aegroti colica saturina laborantibus 1764.
13. Koll: De dyreenteria 1803.
14. Krahmer: Circa febrem malignam topiram pilorum vel cholericam 1765.
15. Kuebler: De abortu. 1773.
16. Kuebler: De haemorrhoidibus 1742.
17. Kuettel: Rationalis synaptomatum quae febres omitt. theoria 1742.
18. Kugelmann: Circa chloroseor. 1768.
19. Kugler: De uxore sterili. 1787.

A S T H M A
THEORETICE ET PRACTICE
PERLUSTRATUM
PRO
DISSERTATIONE INAUGURALI
SUPREMO ANNUENTE NUMINE
CONSENTIENTE
GRATIOSO MEDICORUM ORDINE
PRO LICENTIA
SUMMOS IN ARTE SALUTARI HONORES
ET PRIVILEGIA DOCTORALIA
RITE CONSEQUENDI
AD DIEM XXXI. MARTII A.R. S. MDCCCLXXXIV.
SOLEMNI ERUDITORUM EXAMINI SUBMITTIT
FRANCISCUS KNELL
LANDAVIENSIS,
AA. LL. ET PHILOSOPHIÆ MAGISTER.
H. L. Q. C.

ARGENTORATI,
Typis Joh. HENRICI HEITZII, Universitatis Typographi.

A URBIS LANDAVIENSIS
SAPIENTISSIMO SENATUI
PRÆTORI PERILLUSTRI

VIRIS
MAGNIFICIS, AMPLISSIMIS, GENEROSIS,
PRÆNOBILISSIMIS, CONSULTISSIMIS
DOMINIS DOMINIS
CONSULIBUS
PATRIÆ PATRIBUS
IMMORTALI MEMORIA DIGNISSIMIS
PATRONIS ET MÆCENATIBUS MEIS
AD CINERES USQUE COLENDIS
HAS STUDIORUM SUORUM PRIMITIAS
EA QUA PAR EST ANIMI SUBMISSIONE
DICAT CONSECRAT,

HUMILLIMUS CLENS
FRANCISCUS KNELL, AUTOR.

§. I.

Pulmones organon illud a natura tum respiratiōni,
tum sanguificationi dicatum quam plurimis morbis
obnoxios esse, non mirabitur, qui perpendit eos
non modo ex innumeris varii generis canalibus conflatos,
sed & ipsis aēris, quem inspirant, vicissitudinibus
quam maxime esse expositos. Missis reliquis, quibus
nobilissimum hocce viscus corripi solet, morbosis affe-
ctionibus, quum omnes pertractando Dissertationis limi-
tes longe transgrederer, de Asthmāte modo morbo
quippe inter nostrates admodum frequenti, Speciminis
Academici loco pauca differere animus est.

§. II.

Priusquam autem statum huncce morbosum expos-
nam, non incongruum fore duco, ea quæ ex Anatomi-
cis simul & Physiologicis de situ, structura & functione
hujus organi nota sunt, breviter præmittere, quo dein
dicta ejuldem læsio eo facilius intelligatur, quum curvi
norma rectum sit.

A 2

§. III.

Tuto satis reconditi hærent pulmones intra thoracis cavitatem, quæ partim ab ossibus, partim a musculis efformata conspicitur. Crates illa ossea, prout id in sceleto vides, ex dorsi vertebris, costis atque sterno ita conflata est, ut suis musculis, qui eidem nectuntur, mox dilatari, mox coarctari valeat. Cavitas inde efformata truncatum conum refert superius ibidemque claviculis, inferius autem diaphragmate circumscribitur, & secundum hujus musculi directionem & annexum anterius ad xiphoiden cartilaginem, posterius autem, quum is suis cruribus profundius descendat, in sinistro quidem latere ad ultimam dorsi, in dextro autem ad primam secundamve lumborum vertebrae terminatur.

§. IV.

Investita est hæcce cavitas intus membrana satis fortis, multis vasibus atque nervis instructa, intime celluloso operata, quam pleuram vocant, quæque duos saccos efformat, qui vesicas referunt ^{a)}, quique in medio sub sterno sibi contigui mediaстinum efformant, in antica parte superiorius pro situ thymi, inferius pro situ cordis, in postica autem toti a se invicem discedunt, adeoque spatiū triangulare relinquunt, in quo arteria aspera, œsophagus, vasa majora, ductus thoracicus atque vena azygos incedunt, quique canales omnes dictæ pleuræ celluloſo textu obvoluti apparent. In dictis saccis libere suspenduntur pulmones, tunica membranacea, quæ vera pleuræ continuatio est, obducti; eorum dexter ob directionem mediastini obliquam sinistro major est.

^{a)} WINSLOW Expos. Anat. Traité de la Poitrine §. 26.

* * *

§. V.

Tubum illum aëreum, per quem aër externus nos ambiens ad hocce organon traducitur, asperam arteriam, etiam tracheam vocaverunt antiquiores, quique ex annulis partim cartilagineis posterius deliquium patientibus, partim ex membranis conflatius conspicitur, extus cellulosa pleuræ, intus sensilissima tunica obductus, intermedia fibris tum longitudinalibus, tum transversis instructa est, quarum actione hicce canalis mox abbreviari, mox coarctari valet. A larynge incipiens retro mediastinum in spatio illo triangulari descendit seseque ad tertiam circiter thoracis vertebram in duos ramos bifurcat *b*), qui bronchia vocantur, quorum dexter brevior simul & major, sinister longior ad suos pulmones tendunt, seseque ibidem in innumeros ramos & ramulos dispergunt. Eadem, ac de trunco dictum est, structura gaudent, donec tandem gracillimi redditu sensim sensimque fuas cartilagini deponunt, toti membranacei fiunt, seseque in vesiculos sic dictas pulmonales terminant, quarum plures cellulosa junctæ & liberrime inter se communicantes in fasciculum congestæ minimum lobulum constituant, ex quibus iterum inter se junctis sensim majores surgunt, ita ut tandem dexter pulmo tribus, sinister autem duobus lobis majoribus distinctus appareat. Omnes hæ dictæ via aërea intus subtiliori muco ex folliculis exsudante obliniuntur, quo copiosi nervi hicce distributi a laryngeis recurrentibus & intercostali proficientes contra aëris injuriæ defendantur.

§. VI.

Pulmonum vasa partim arteriæ & venæ bronchiales sunt, quæ hujus visceris nutritioni inserviunt, partim

b) Cf. HALLER Prim. Lin. Physiol. §. 241.

autem arteria & venæ pulmonales. Surgit arteria pulmonalis ex thalamo cordis anteriore, utroque suo ramo pulmones petit, & in eorundem substantia innumeris ramifications se dispergit, quæ tandem sanguinem suum venulis amandant, ut per quatuor trunco venosos redat ad atrium cordis sinistrum. Dicti minimi tam arteriosi, quam venosi ramuli vesiculas aëreas super scandunt, ibidemque miranda retia efformant c), quorum plures easdem perforant, atque vaporem ibidem deponunt.

§. VII.

Vasa pulmonum lymphatica inter tunicam eorumdem membranaceam & textum cellulosum decurrent, suamque lympham ductui thoracico tradunt. Nervi hic multi sunt, in filamenta distributi omnes bronchiorum & vasorum ramifications comitantur, vesiculos super scandunt atque in omnibus membranaceis partibus distribuuntur. Originem ducunt a sympathico magno & vago nervo, qui retro quemvis pulmonem plexus efformant, a quibus dicta filamenta nervosa ad viscus hocce tendunt d).

§. VIII.

Pulmones respirationi atque sanguificationi destinatos esse, superius dictum fuit. Respiratio quippe in adultis actio omnino vitalis est, sanguis a dextro corde ad sinistrum traducendus est per pulmones, quum viæ illæ peculiares, quas provida natura in foetu ab aëre externo secluso, adeoque non respirante, fabrefecit, nunc præclusæ sint. Quo hoc rite fiat, actio pulmonum requiritur; in motum ducuntur & expanduntur ab aëre; quo is autem intrare possit, ut thorax amplietur, adeoque

c) WINSLOW l. c. §. 113.

d) Idem l. c. §. 124.

illud æquilibrium, quod inter aërem internum & exter-
num est, tollatur, necesse est, hoc enim sublato, aér eo
intrabit, ubi minor est resistentia. Faciunt huc soli in-
tercostales musculi tam externi, quam interni, costarum
marginibus affixi. Hi quippe a causa mihi saltem inco-
gnita in actionem si cientur, mobiles costas sursum ver-
sus primam fixam simul & antrorsum ducunt, eodem
temporis momento & diaphragma descendit, sic in omni
senso ampliatur thoracis cavitas, sic vacuum nascitur in
pulmonibus, siveque aér in eorundem vesiculas irruit;
expanduntur illæ, hinc & vascula easdem superscanden-
tia corrugata, in minutissimos angulos contracta, nunc
explicantur, elongantur, siveque liber sanguini trajectus
conceditur. Quodsi autem inspiratio diutius justo per-
durat, hæc vascula nimium prolongantur, hinc angu-
stantur, ut novum iterum sanguini trajiciendo oriatur
impedimentum, hinc anxietates illæ circa præcordia,
adeoque inspiratio necessaria est; fit hæc elatere cartila-
ginum costarum & muscularum abdominalium actione;
illæ quippe dum in pristinum situm costas reducunt, hi
autem in motum ducti extensione quippe sub inspira-
tione irritati, diaphragma sursum trudunt, sic coarctatur
iterum thoracis cavitas, comprimuntur inde vesiculæ, &
aér exspiratur. Placida est hæcce respiratio in homine
sano & fere non animadvertisit in dormiente. Varia ita-
que hacce pressione & exagitatione attenuatur sanguis,
chylus & lympha eidem intime miscentur, & sic sensim
sensimque iterata per hocce organon circulatione peragi-
tur justa sanguificatio.

§. IX.

Hisce nunc prælibatis transeamus ad statum nostrum
morbosum; quem dilucidare proposuimus. Quæcunque
difficilis respiratio Medicis Asthma vocari solet, quod

pro vario gradu, causarum itaque & symptomatum plus minus vehementi exacerbatione in dyspnœam, orthopnœam & apnœam sive catarrhum suffocativum distinguuntur. Dyspnœa quidem difficilis est respiratio absque stertore & sibili. Quodsi illa autem difficilior, crebrior & anhelosa est cum magno stertore & valida pectoris ex-agitatione, ita ut dicti musculi ad thoracem movendum destinati non sufficient, adeoque & plures aliae potentiae in motum ducantur necesse est, ægrotansque non nisi erecta cervice spirare possit, orthopnoea dicitur. Apnoea respirationem penitus fere interceptam cum maximo suffocationis periculo, pectoris oppressione, stertore, pulsu debili & raro designat. Nulla plerumque febre stipatus est hicce morbus; & quum ea, quæ mox in asthmatis definitione dicta sunt, læsa respirationis symptomata sint, quum in sensus incurvant, ipse morbus, sive id, quod in corpore nunc mutatum est, est aëris & sanguinis in pulmones impeditus justus influxus aut effluxus, aut privata reciprocæ constrictioñis & expansionis pulmonum libertas.

§. X.

Pro varia nunc causarum hujus morbi fede, is mox idiopathicus, mox sympatheticus est; quum aliæ vel in ipsis pulmonibus, vel saltem extra eosdem in thoracis tamen cavitate vel in partibus eandem constituentibus, aliæ autem extra illam sitæ in pulmones tamen ita agant, ut asthma sympatheticum surgat. Potiores idiopathici asthmatis causæ sunt sanguinis ob plethoram in toto corpore obtinentem vel consuetas hæmorrhagias interceptas in pulmonibus nimia congestio; vasorum pulmonalium aut viarum aërearum obstrunctiones, compressiones, coagitus, spasmi, inflammationes; suppurationes porro, vomicæ, tubercula; varii tumores in pectoris cavo; ipse aer

aer frigore, humiditate, gravitate, levitate, stagnatione, inquinamentis peccans, adeoque pulmones vario modo male afficiens; variae particulæ pulverulentæ, metallicæ, aeris ope ad pulmones delatae; pituitosæ, serosæ materiae nimia accumulatio; pectoris hydrops; empyema; emphysema; cordis polypus, arteriarum aneurysma; mala thoracis conformatio; vertebrarum, costarum luxatio, fractura, ankylosis; muscularum respirationi inservientium paralysis, spasmus, inflammatione, vulnera, contusiones; materies quoque arthritica, podagræ, variolacea, scorbutica, scabiosa &c. metastaticæ huc delata ut causæ humijs mali accusandæ veniunt. Sympathicum asthma surgit ab obstaculis ex abdomine nascentibus, quæ diaphragmatis motum suppressunt illudve sursum nimium urgent; cibi, potus, fatus, variae faburræ nimia in copia intra ventriculum aut intestinorum canalem hospitantes; viscerum abdominalium tumores, inflammations, scirrhi, steatomata, hydatides; vesicæ felleæ calculi; graviditas; obesitas, varii hydrops, tympanites; in malo quoque hysterico & hypochondriaco pulmones haud raro in pessimum consortium trahuntur. Omnes nunc dictæ causæ ita agunt, ut pulmones in reciproco suo motu adeoque & sanguinis per eosdem circulatio quam maxime perturbentur & impedianter.

S. XI.

Asthma sanguineum vocant, si nimia sanguinis copia obruntur pulmones; pituitosum vero, si id a pituita lenta, viscida, tenaci ortum suum dicit. Asthma siccum mere convulsivum est, licet tales asthmatici in fine paroxysmi parum muci emittant, qui autem non ipsa causa peccans est, sed potius ex majori respiracionis conatu circa laryngem & fauces colligitur. Asthma humidum expectoratione muci viscidæ, materiae puru-

B

lentæ, aut & seri acrioris pulmones copiosius inundantis dignoscitur. Pro vario causæ morbificæ genio asthma vel convulsivum, vel scirrhosum, vel purulentum est. Ratione durationis in acutum, continuum, periodicum distinguitur. Si a parentibus ad liberos traductum, hæreditarium appellari solet.

§. XII.

Symptomata huncce morbum concomitantia, quæque a læsa respiratione derivanda, sunt, ob denegatum sanguinis per pulmones transitum adeoque nimiam ejusdem in corde anteriore congestionem, præcordiorum anxieties, cordis palpitationes, pulsus velocior, sæpe inæqualis & intermittens. Malo increcente respiratio fit admodum laboriosa, velox, suffocationem minitans; omnes musculi, qui costis affiguntur, quique in statu naturali aliis actionibus destinati sunt, nunc in motum ducuntur, ut spiritum difficulter trahere queant ægrotantes. Decumbere nequeunt, sed stare, sedere aut ambulare coguntur; caloris impatiens apertis fenestris libriorem aërem querunt. Color faciei ob impedimentum sanguinis ad atrium cordis anterius trajectum ruberrimus est; oculi fulgent & prominent; tussis frequens mox sicca, mox parum modo humida; mucus aut tenuius serum cum exiguo modo levamine, stertore & sibilo rejicitur. In summo mali gradu pinnæ narium exagitantur, os apertum hiat, corpus tremit, pulsus tardus fit & admodum debilis, mens alienatur sudorque frigidus per totam corporis superficiem diffusus imminentem mortem designat.

§. XIII.

Causam asthmatis in pulmonibus hærere, suspicari licet, si nullo alio malo vexatur corpus. An vero

materies in pulmonibus hærens pituita sit, sanguis, pus, aut serum extravasatum ex materie per tussim excreta, ex temperamento, corporis habitu, aëris qualitatibus aliisque signis colligere solent Medici. Empyema morbi prægressi, thoracis vulnera, contusiones, pulmonum atque pleuræ inflammations designant. Scabiem retro-pulsam, scorbutum, cachexiam materies tenuis per tussim rejecta, faciei pallor, corpus macilentum, pedum tumor, sanguis emissus serosus, dilutus, resolutus indicant. Malum hystericum, hypochondriacum sensu gravativo in infimo ventre, alvo constipata & spasmis sepe prodit. Plethora vitæ genere laetiori, capitis tumore rubicundo, membrorum lassitudine, mensium, hæmorrhoidum, lochiorum suppressione dignoscitur. Cordis polypum & aneurysma pulsu tremulo, inordinato, frequente & animi deliquiis suspicamur. Ventriculum in causa esse ejusdem gravitas & inflatio, nausea, vomitus & appetitus prostratus demonstrant. Asthma statu plurimum non febrili a phthisi, angina, peripneumonia, pleuritide, paraphrenitide dignoscitur, quum hi morbi febre semper stipati sint e).

S. [XIV.]

Pulmonum hicce affectus gravissimus omnino est, quum functio perturbetur ad vitam summe necessaria. Quodsi nullum ceterum in corpore vitium adest, si pulmones adhuc integri sunt, si a leviori modo causa surrexerit asthma, si recens est, brevi tempore tussi & screatu legitime procedentibus solvi solet. Asthma hæreditarium vix unquam teste BAGLIVIO f) in senibus curatur; in junioribus quandoque spes adest; quodsi au-

e) LUDWIG. *Instit. Clinic.* §. 764.
f) *Oper. omni.* Geneva. p. 104.

em illo graviter detineantur & ex eo ob ossium molliem gibbi fiant, ante pubertatem moriunter *g*). Asthma siccum, si longius perdurat, aut frequenter recurrit, in peripnevmiam & phthisin *b*), nonnunquam in pectoris hydropem degenerare solet *i*). Asthma spasmodicum ob malum nervis inhærens difficillime curatur, & junioribus hæmoptysin, phthisin, pectoris hydropem, cachexiam, ætate proventioribus soporofos affectus, apoplexiam, paralyses, catarrhum suffocativum, anginam, icterum, variasque inflammations inducit *k*). Asthma itaque more reliquorum morborum vel in salutem, vel in pejorem morbum, vel in mortem terminatur.

§. XV.

Quid nunc in morbo nostro tentandum sit, reliquum est, ut paucis moneam. Quævis causa suis remediis debellanda est. In genere humorum per pulmones circulus est promovendus, eorundem qualitates quæcunque vitiosæ corrigendæ, vasorum obstrunctiones aperienda sunt, tuncque tonus eorum naturalis restituendus. In statu itaque plethorico, ubi pulmones nimio sanguine sunt obruti, venæsectio hancce stagnantis quasi sanguinis abundantiam egregie tollit, eundemque a nobiliore hocce organo derivat. An venæsectio repetenda, major minorve plethora, paroxysmi gradus, sanguinis orgasmus, ejusdem ad caput plus minus vehemens congestio, ut & naturalium consuetarumque evacuacionum ratio docet; sanguinis præterea æstus temperantibus & diluentibus moderandus.

g) HIPPOCRATES Aphoris. S. VI. Aphor. 46.

b) HALLER Comment. in BOERHAAVE p. 221.

i) LUDWIG L. c. p. 764.

k) Cf. MORGAGNI de Caus. & Sed. morbor. Cap. de Affectibus soporofis.

WEFFER Obs. de Apoplexia.

Si asthma a mensium vel hæmorrhoidum suppressione ortum fuerit, ad hujus causam omnino respicendum. Venæsectiones instituendæ, si a plethora; si ab obstructione largior pilularum BECHERI cum gummi ammoniaco dosis; si a vasorum laxitate, martialia; si a nimia rigiditate laxantia in auxilium sunt vocanda. Primario enim morbo sublato tollitur & qui ex hoc ortus fuit secundarius.

§. XVI.

In asthmate humido, ubi tenax, viscida materies pulmones obsidet, illa attenuanda & resolvenda, dein autem evacuanda est. Id primo levioribus herbarum resolventium infusis tentandum, quodsi autem hæc nihil proficiant, secundum VOGELIUM ^{l)} fortiora in usum trahenda; quorum præcipua sunt gummi Galbanum, Ammoniacum, oxymel scilliticum, pilulæ balsamicæ Mortoni, nec non docente LUDWIGIO ^{m)} plantarum amararum extracta cum terra foliata tartari. Emetica quoque refracta in dosi ita exhibita, ut vomitum ciere nequeant, qualia sulphur auratum antimonii, kernies mineralis, tartarus stibiatus, aqua benedicta RULANDI & ipecacoanna sunt, si præprimis vesicatorium extus simul applicatur, valentissima sunt resolventia, & huic fini egregie respondent. Si suffocatio est metuenda, tunc secundum SELLE ⁿ⁾ vomitoria præcipue ex nicotiana parata exhibenda sunt, dum potenter resolvunt & evacuant. RIVINUS succum radicis ireos nostratis & bryoniae hunc in scopum commendat. Resoluti nunc humores a pectore avocandi sunt evacuantibus remediis, expecto-

^{l)} Praelect. Acad. P. II. p. 183.

^{m)} L. c. §. 765.

ⁿ⁾ Med. Clin. Berolini 1781. p. 390.

rantibus quidem mucilaginosis, oleosis, aut laxantibus ex salibus mediis, manna, rhabarbaro. SYDENHAMUS e) singulis tribus diebus purgantia suadet. Nec aliena sunt clysmata ex lacte & aqua, vel ex decocto herbarum emollientium cum oleo quodam recens expresso.

§. XVII.

Si asthma ortum dicit a particulis pulverulentis, metallicis, a variis iterum aliis pulmonibus infestis vaporibus, quibus hocce viscus exsiccati nimium solet, annuente VOGELIO p) lac calidum jejune potatum, cib pingues & vegetabilia oleosa imperanda. Oleum ricini SELLE q), præprimis si vapores illi irritando asthma spasmodicum induixerint, opiatis junctum, qualia liquor anodynus HOFFMANNI & laudanum liquidum SYDENHAMI sunt, optimo cum successu exhibuit; interim in hisce exhibendis summa semper cautela opus est. Si a materie metastaticae ad pulmones delata surrexerit, ita ut spasmis inde corriplantur, antispasmodicis & medicamenta derivantia jungenda sunt, quibus materies illa morbifica ad alia ignobiliora loca attrahatur; pertinent huc sudorifera & irritantia extus applicata. CELSUS & RIVERIUS fetacea, vesicatoria, rubefacientia, bânea, frictiones, fotus & urticationes commendant, quibus optime materiae retropulsæ exitus conciliatur.

§. XVIII.

Asthma ceterum spasmodicum repente haud raro invadens & suffocationem minitans quandoque venæsectio-

^{a)} Opusc. univers. Lipsiae 1695. p. 786.
^{b)} l. c. p. 391.

nem in ipso paroxysmo postulat, si nimis ab hæmorrhoidibus aut mensibus suppressis originem duxerit, aut corpora valde plethorica invaserit. Quodsi autem malum penitus infederit, cacheoticos, imbecillos corripuerit, neque viscera amplius integra sint, aut feri, aut lymphæ, quod saepius fit, extravasatio adsit, ne æger viribus exhaustis pereat, illa omnino cane & angue pejus vitanda. Idem & de vomitoriis & purgantibus valet, quibus nervi jam affecti adhuc magis affligerentur. Purgantia autem interdum convenire non nego, si cacheoticus corporis status adest; interim tamen illa semper cum maxima circumspectione, & non nisi lenissima exhibenda sunt.

§. XIX.

Si morbus noster a pectoris hydrope natales duxerit, ut plurimum omnibus medicamentis resistit. Interm tentari possunt resolventia, diuretica, fortiora purgantia, roborantia; asthma ab obstructionibus ortum referantibus debellandum.

Si ventriculo viscida, glutinosa pituita aut alia quacunque faburra repleto ortum suum debet, vomitoriis, incidentibus, laxantibus salinis tandemque roborantibus tollendum. Aliena hic sunt omnia bechica, quum ventriculi vires infringant. Idem & de asthmate a pulnionum debilitate oriundo intelligendum. Hicce enim roborantia præmissis præmittendis omnem paginam absolvunt.

§. XX.

Maximum denique curationis momentum in quolibet asthmatico affectu in exacta diæta positum est. Aér, quoad id potis est, feligatur purus, serenus, temperatus;

cibus facilioris digestionis diluens, incidens & attenuans, potus pariter diluens, temperans, abstergens. Corporis exercitium moderatum sit viribus corporis conveniens, vigiliæ non nimis protractæ ^{r).} Abstineat ægrotans ab animi pathematibus nimium excitantibus; sustententur consuetæ evacuationes. Verno & autumnali tempore sanguis, si opus est, venæsectione, serum autem purgantibus subducendum, & si laxitas aut pulmonum debilitas adsit, blanda roborantia adhibenda; aquarum mineralium marte imprægnatarum usus jam a longo retro tempore jure celebratur. Id autem probe cavendum, ne in malo jam confirmato, ubi pulmones læsi sunt, nimia in copia ingurgitentur, ita ut dein per consuetas vias eliminari nequeant, tali enim modo morbus quidem, ast cum ipsa vita tolleretur.

^{r)} Vigilias diutius protractas tumme nocivas jam HIPPOCRATES annotavit
Aphor. S. II. Aphor. 3.

ULB Halle
005 361 710

3

Vb 78

A S T H M A⁶

THEORETICE ET PRACTICE

PERLUSTRATUM

PRO

AUGURALI
TE NUMINE
TE
UM ORDINE
NTIA
ARI HONORES
TORALIA
DI
M D C C LXXXIV.
I SUBMITTIT
KNELL
AGISTER.
I,
ersitatis Typographi.